

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1997 - 1998 (*)

2 OKTOBER 1998

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de wet van
24 februari 1921 betreffende
het verhandelen van de giftstoffen,
slaapmiddelen en verdoovende
middelen, ontsmettingsstoffen en
antiseptica ten einde het gebruik van
cannabis voor therapeutische
doeleinden te reglementeren**

(Ingediend door de heren Maurice Minne,
Michel Moock, Patrick Moriau en
Dany Vandenbosche)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

In vroeger tijden hebben zowel de Assyriërs, de Egyptenaren, de Grieken en de Romeinen als de Indiërs en de Chinezen gebruik gemaakt van de geneeskrachtige eigenschappen van Indische hennep.

In 1830 werd het kruid door een Ierse apotheker «herontdekt» en tot begin deze eeuw kon men het in alle goede apotheken aantreffen.

Vandaag de dag is cannabis, waarvan tetrahydrocannabinol (THC) het psycho-actieve hoofdbestanddeel is, meer bekend doordat het geregeld opduikt in de politieke en sociale en zelfs de gerechtelijke actualiteit dan om zijn therapeutische vermogen.

Het recreatief gebruik van marihuana is wijdverspreid en de aandacht is thans verlegd naar de psychotrope eigenschappen ervan.

(*) Vierde zitting van de 49ste zittingsperiode

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1997 - 1998 (*)

2 OCTOBRE 1998

PROPOSITION DE LOI

**modifiant la loi du 24 février 1921
concernant le trafic des substances
vénéneuses, soporifiques,
stupéfiantes, désinfectantes
ou antiseptiques en vue
de réglementer l'usage du cannabis
à but thérapeutique**

(Déposée par MM. Maurice Minne,
Michel Moock, Patrick Moriau et
Dany Vandenbossche)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Assyriens, Egyptiens, Grecs, Romains, Indiens et Chinois, tous ont eu recours aux propriétés médicales et psychotropes du chanvre indien.

En 1830, un pharmacien irlandais l'a redécouvert et jusqu'au début de ce siècle, il se trouvait dans toutes les bonnes officines.

De nos jours, le cannabis dont le principe psychoactif majoritaire est le tétrahydrocannabinol (THC), est plus connu pour sa présence dans les actualités politico-sociales voire judiciaires que pour ses potentialités thérapeutiques.

Il est vrai que la consommation récréative de marijuana est largement répandue et l'attention s'est focalisée sur ses propriétés psychotropes.

(*) Quatrième session de la 49ème législature

Dit wetsvoorstel wil geen standpunt innemen over de liberalisering van marihuana en evenmin een polemiek voeren over de effecten op korte, middellange en lange termijn van geregeld gebruik. Wel wil het de aandacht vestigen op de recente vooruitgang in de kennis van cannabis en pleit het voor een andere benadering van de verzoeken van patiëntenverenigingen, die om uiteenlopende redenen, en met name voor therapeutische doeleinden, aandringen op meer soepelheid in een al te strenge wetgeving.

Zo heeft de Britse vereniging van multiple-sclerosepatiënten om een chemische studie van de cannabisderivaten verzocht; in de Verenigde Staten hebben een aantal verenigingen van aids- en van kankerpatiënten geëist dat cannabis zou mogen worden gebruikt om de eetlust op te wekken en ze hebben dat ook verkregen.

De potentiële therapeutische bruikbaarheid van cannabis heeft een brede waaier van toepassingen : pijnverdooving, onderdrukking van misselijkheid en braken ingevolge chemotherapie, opwekking van de eetlust, daling van de intra-oculaire druk, bronchusverwijding en regulering van de immuniteit.

Tussen mens en cannabis blijkt het definitief tot een conflict te zijn gekomen sinds 1916, het jaar waarin cannabis, net als de THC-derivaten, geklasseerd werd als verdovende en hallucinogene stof. Zonder de psychotrope werking van die stof te willen ontkennen of, omgekeerd, het gebruik van cannabis te willen vergoelijken omdat het nu eenmaal niet tot een overdosis leidt, moet nochtans worden beklemtoond dat het dwingende en algemene van die maatregel (alle THC-derivaten werden als verdovend geklasseerd, zelfs die welke geen psychotrope werking hebben zoals cannabidiol) remmend heeft gewerkt op het farmaceutisch onderzoek naar die klasse van samengestelde stoffen.

In het Westen zijn slechts twee bereidingen erkend :

1° nabilone (cesamet), een synthetisch derivaat in de handel gebracht als ondersteunend geneesmiddel bij chemotherapie ter bestrijding van misselijkheid en braken ;

2° dronabinol (marinol), bestaande uit THC afgeleverd in zachte capsules met sesamolie als vulstof, eveneens een anti-emeticum dat gebruikt wordt als eetlust opwekkend middel.

In dat verband mogen de Nederlandse apotheken sinds maart 1998 marinol in THC-capsules verstrekken aan kankerpatiënten, aidspatiënten en multiple-sclerosepatiënten.

L'objectif de la présente proposition de loi n'est pas de se positionner quant à la libéralisation de la marijuana, ni de polémiquer sur les effets à court, moyen et long terme d'une consommation régulière mais de souligner les progrès récents dans la connaissance du cannabis et d'envisager autrement les demandes des associations de malades qui, à titres divers, réclament dans un but thérapeutique plus de souplesse dans une législation contraignante.

Ainsi, l'association anglaise des malades atteints de sclérose en plaques demande des études chimiques des dérivés du cannabis; certaines associations de malades du sida et du cancer réclament et obtiennent, aux Etats-Unis, l'accès au cannabis pour favoriser l'appétit et le suivi des traitements.

Les intérêts thérapeutiques potentiels des substances cannabiques concernent une variété d'applications : analgésie, diminution des nausées et des vomissements consécutifs à la chimiothérapie, augmentation de l'appétit, diminution de la pression intraoculaire, bronchodilatation et contrôle de l'immunité.

Entre le cannabis et l'homme, le divorce semble consommé dès 1916 quand le cannabis, comme les dérivés du THC, est classé comme substance stupéfiante et hallucinogène. Sans vouloir nier les effets psychotropes de cette substance ou, à l'inverse, tout pardonner au cannabis car il n'engendre pas d'overdose, il faut toutefois souligner que l'aspect contraignant et global (tous les dérivés du THC ont été classés comme stupéfiants, même ceux qui n'engendrent pas d'effet psychotrope comme le cannabidiol) a freiné les recherches pharmaceutiques sur cette classe de composés.

Si l'on considère le monde occidental, deux préparations seulement ont été reconnues :

1° la nabilone (cesamet) qui est un dérivé synthétique commercialisé comme adjuvant à la chimiothérapie pour lutter contre les nausées et les vomissements;

2° le dronabinol (marinol) qui consiste en du THC dispensé dans de l'huile de sésame, également à usage antiémétique et utilisé comme stimulant de l'appétit .

A cet égard, depuis mars 1998, les pharmacies néerlandaises peuvent délivrer du marinol en capsules de THC aux malades du cancer, du sida et aux personnes atteintes de sclérose en plaques.

Dat marinol thans in de apotheken verkrijgbaar is, is het resultaat van een langdurige strijd. Drie jaar geleden schreef een in Rotterdam praktiserend arts voor het eerst cannabis voor aan een glaucoompatiënt. Het farmacon ontspande de oogzenuw en gaf de patiënt een beter gezichtsvermogen terug.

Gaandeweg hebben de artsen gemerkt dat marihuana een gunstige uitwerking had op andere aandoeningen. Het nieuws verspreidde zich en op drie jaar tijd zijn 250 apotheken het kruid gaan verkopen.

In juli 1997 heeft de Nederlandse minister van Volksgezondheid zich, onder druk van de internationale kritiek op het Nederlandse drugsbeleid, genoodzaakt gezien het medisch voorschrijven van marihuana uiteindelijk te verbieden. De farmaceutische inspectie heeft dan geadviseerd de patiënten naar de coffeeshops door te verwijzen. In ons land kan die oplossing momenteel niet worden overwogen: wij pleiten daarom voor de terhandstelling van het kruid in onverschillig welke vorm, volgens door de Koning te bepalen voorwaarden.

Het op de markt verschijnen in Nederland van het nieuwe geneesmiddel heeft immers al tot polemieken geleid. THC is slechts één van de in marihuana aanwezige cannabinoïden. Het heeft niet hetzelfde effect als het kruid. Bovendien kan met de capsules niet de nodige hoeveelheid worden gedoseerd dankzij welke men op het gewenste moment kan stoppen.

Een ander aanzienlijk beletsel voor de aankoop van het geneesmiddel is de prijs ervan vergeleken bij die van een gram marihuana.

Tot slot zij onderstreept dat de UNO in 1990 het licht op groen heeft gezet voor de van cannabis afgeleide geneesmiddelen, ongeacht of die natuurlijk of synthetisch zijn. In 1993 gaf president Clinton toestemming voor het therapeutisch gebruik van marihuana.

Tot besluit pleiten wij voor de wederopname van marihuana in de farmacopee voor de verschillende hierboven aangehaalde behandelingen en zulks des te meer daar wetenschappelijke bevindingen uitwijzen dat voor cannabis, in tegenstelling tot alcohol, geen neurotoxiciteit kon worden aangetoond. Dat werd nog op 16 juni 1998 in herinnering gebracht door de Franse staatssecretaris voor Volksgezondheid, Bernard Kouchner, naar aanleiding van het debat in de Franse Senaat over het op terugdringing van de gevaren van verslavingsziekten gerichte beleid.

L'apparition du marinol dans les pharmacies est le résultat d'un long combat. Il y a trois ans, un médecin exerçant à Rotterdam prescrivait, pour la première fois, de la marijuana à un malade ayant un glaucome. L'herbe détendait le nerf optique et rendait une meilleure vision au patient.

Progressivement, les médecins se sont aperçus que la marijuana avait des effets bénéfiques pour d'autres affections. La nouvelle s'est répandue et, en trois ans, 250 pharmacies se sont mises à vendre la plante.

En juillet 1997, sous la pression internationale critiquant la politique en matière de drogue des Pays-Bas, le ministre néerlandais de la Santé a fini par interdire la prescription médicale de marijuana. L'Inspection pharmaceutique a alors conseillé de renvoyer les malades vers les coffee-shops. Cette solution n'est pas actuellement envisageable dans notre pays: nous prônons donc la délivrance de la plante sous quelque forme que ce soit, selon des conditions à déterminer par le Roi.

En effet, l'arrivée du nouveau médicament aux Pays-Bas suscite déjà quelques polémiques. Le THC n'est qu'un seul des cannabiques contenus dans la marijuana. Il n'a pas le même effet que l'herbe. De plus, les capsules ne permettent pas un dosage de la quantité nécessaire permettant de s'arrêter au moment désiré.

Un autre obstacle majeur à l'achat de ce médicament est son prix par rapport au prix du gramme de marijuana.

Il faut souligner enfin, que l'ONU a autorisé, en 1990, les médicaments dérivés du cannabis, qu'ils soient naturels ou synthétiques. En 1993, le Président Clinton autorisait l'utilisation thérapeutique de la marijuana.

En conclusion, nous prônons la réintroduction de la marijuana dans la pharmacopée pour les différents traitements décrits plus haut, et ceci d'autant plus, que «Les faits scientifiques indiquent que pour le cannabis, il n'y a pas de neurotoxicité démontrée à la différence de l'alcool et de la cocaïne» comme l'a encore souligné le secrétaire d'Etat français à la Santé Bernard Kouchner le 16 juin 1998, à l'occasion d'un débat au Sénat français sur la politique de réduction des risques de la toxicomanie.

M. MINNE
M. MOOCK
P. MORIAU
D. VANDENBOSSCHE

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 1 van de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van de giftstoffen, slaapmiddelen en verdoovende middelen, ontsmettingsstoffen en antiseptica, gewijzigd bij de wetten van 11 maart 1958 en 14 juli 1994, waarvan de tekst § 1 vormt, wordt aangevuld met een als volgt luidende § 2 :

«§ 2. Voor de toepassing van deze paragraaf moet onder «cannabis» worden verstaan : Indische hennep (*cannabis sativa*) of de bereidingen die een extract, hars of tinctuur van Indische hennep (*cannabis sativa*) bevatten.

De Koning regelt en organiseert, in het belang van de volksgezondheid, de invoer, de teelt, het vervoer, het bezit, de verkoop en het te koop aanbieden, de verstrekking, het voorschrijven, de verwerving, onder bezwarende titel of om niet, van cannabis met therapeutische doeleinden en bestemd voor inwendig gebruik, volgens de nadere regels die Hij vaststelt.».

Art. 3

De Koning bepaalt de datum waarop deze wet in werking treedt.

2 juli 1998

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L'article 1er de la loi du 24 février 1921 concernant le trafic des substances vénéneuses, soporifiques, stupéfiantes, désinfectantes ou antiseptiques, modifié par les lois des 11 mars 1958 et 14 juillet 1994 et dont le texte actuel formera le § 1er, est complété par un § 2, rédigé comme suit :

«§ 2. Pour l'application du présent paragraphe, il faut entendre par «cannabis» : le chanvre indien (*cannabis sativa*) ou les préparations contenant de l'extract, de la résine ou de la teinture de chanvre indien (*cannabis sativa*).

Le Roi réglemente et organise, dans l'intérêt de la santé publique, l'importation, la culture, le transport, la détention, la vente et l'offre de vente, la délivrance, la prescription, l'acquisition, à titre onéreux ou à titre gratuit, du cannabis à but thérapeutique et destiné à l'usage interne, selon les modalités qu'Il détermine.».

Art. 3

Le Roi fixe la date de l'entrée en vigueur de la présente loi.

2 juillet 1998

M. MINNE
M. MOOCK
P. MORIAU
D. VANDENBOSSCHE